

tet (set i historiens lys) Erik af Pommerns nordiske monarki, Enemark fiaskoen under Christian I, Albrechtsen opportunisten og kynismen bag påberåbelsen af retskrav, idet konflikten om Sønderjylland fremhæves.

Bjørn Poulsen konfronterer i en perspektivrig artikel by og land: købstæderne som administrative centre, borgerne som jordbrugere, bønder som handelsmænd. Grethe Jacobsen ser på kønsroller og familier, gilder og lav, mens Enemark i sit andet bidrag fremhæver fjernhandelens vækst som et vigtigt korrektiv til kriseteorierne. Byarkæologen Per Kristian Madsen fremdrager mest keramikfund i Ribe fra 11-1200-tallet. Her burde redaktionen nok have grebet ind, i det mindste med den røde blyant. Langt fra alle bidrag er lige velformulerede, men Madsens tager dog prisen.

Troels Dahlerup karakteriserer (hvis jeg har forstået ham ret) den senmiddelalderlige, danske kirke som en fleksibel, tilpasset organisation. Per Ingesman løfter sløret for sine studier i Vatikanarkivet, men heller ikke mere. Forbindelsen mellem kuriens bureaukrati og den danske reformation forekommer i hvert fald undertegnede svær at få øje på. Så vidt jeg kan se, går der et jerntæppe ned i 1523, men jeg lader mig gerne belære om det modsatte. Ole Bay skriver – lovlig skødesløst – om gaver af jordegods til kirken, Lars Bisgaard om det religiøse liv. Man savner lidt humanistisk gejst i de to bidrag, men en mængde oplysninger får man da. Værket afsluttes med en fyldig, up to date-bibliografi ved de to redaktører.

Mikael Venge

HERMAN SCHÜCK: Engelbrektskrönikan. Tillkomsten och författaren. Stockholm, Almqvist & Wiksell International 1994. 190 sider. 158 sv. kr.

Herman Schück betræder en minderig slagmark ved at forny debatten om Karlskrönikens ældste del. Beroede skildringen af Sveriges frihedskamp mod Erik af Pommerns danske unionsvælde på en samtidig, oprindelig Engelbrektskrønike, eller var den flikket sammen af en dreven kompilator i Karl Knutssons kancelli i 1450'erne?

Debatten havde stærke politiske undertoner i 1930'ernes stridbare, svenske universitetsverden. Morsomt nok ser det ud til, at den nationalromantiske højrefløj faktisk havde ret, mens de stringente, metodisk kompromisløse Weibull-lærlinge tog fejl. Hvis man da tør tale om ret i en historisk debat, hvor en stivnet facitliste ikke hører hjemme.

Mere væsentligt at pege på er, at Schücks kildekritiske studie på forbilledlig vis demonstrerer hvor langt, den kompetente håndskrifts- og diplomforsker kan nå. Schück identificerer ikke blot den oprindelige Engelbrektskrønike, men også dens bestanddele: slagkraftige, aktuelle kvad og i forbavsende udstrækning rigsrådets pennefører Johan Fredeberns egne oplevelser. Interessant er det også, at Schück konstaterer indslag af »bestilte rim« – viser, der i stereotype vendinger øjensynligt på bestilling fremhævede en persons eller et landskabs indsats i den nationale kamp.

Spredt i afhandlingen og i de mange noter antyder Schück sin egen, markante opfattelse af det svenske bondeoprør 1434 og politikerens Engelbrekt.

Mikael Venge